

LUCHTPOST

- POSTVERVOER

Aan het slot van het artikel in het april-nummer werd melding gemaakt van de oprichting van de K.L.M. in 1919 en de opening van de lijn Amsterdam- Londen op 17 mei 1920.

- HET POSTVERVOER

In datzelfde jaar 1920 verscheen in de Nederlandse dagbladen een advertentie, waarin de P.T.T. mededeelde, dat zij van plan was om in samenwerking met de Britse postereien een luchtpostdienst te starten. Op deze advertentie kwam een drietal reacties, waarvan één van de K.L.M. Na enig onderhandelen kwam tussen de P.T.T. en de K.L.M. een overeenkomst tot stand.

De eerste postvlucht vond plaats op 5 juli 1920 waarbij een 300-tal brieven werden overgevlogen.

Een van de eerste naar Engeland vervoerde poststukken. Vertrekstempel Amsterdam

6 juli 1920. Aankomststempel Londen

7 juli 1920.

- *INDIE-LIJN*

Reeds in 1919 werden er plannen gemaakt voor een vlucht naar het toenmalige Nederlands Indië. De directeur van de K.L.M. - de heer Plesman - zag grote mogelijkheden in het internationale luchtpostvervoer door de snelheid en de veiligheid van dit transport. In de tweede plaats kwamen voor hem de financiële consequenties, hoewel hij er zich terdege van bewust was, dat de eerste vluchten veel geld zouden kosten en dat de K.L.M. niet in staat was deze kosten alleen te dragen.

Plesman, die luitenant-vlieger was geweest, had hier en daar wat sympathisanten en zo was het Generaal Snijders, die het initiatief nam om een Stichting "Comité Vliegtocht Nederland-Indië" in het leven te roepen om het plan te kunnen financieren.

Op 1 oktober 1924 vond de eerste Nederlandse postvlucht naar Indië plaats. De 24ste november - dus 55 dagen later - landde de H - NACC te Batavia. Motorstoring en een noodlanding veroorzaakten een langdurig oponthoud.

Plesman toast op Schiphol met de succesvolle bemanning van de H-NACC, van den Broeke, van der Weerden Poelman en van der Hoop. Geheel rechts Fokker en generaal Snijders.

De Nederlandse post, 5 kaarten en 276 brieven, welke door van der Hoop en de zijnen naar Indië werden vervoerd.

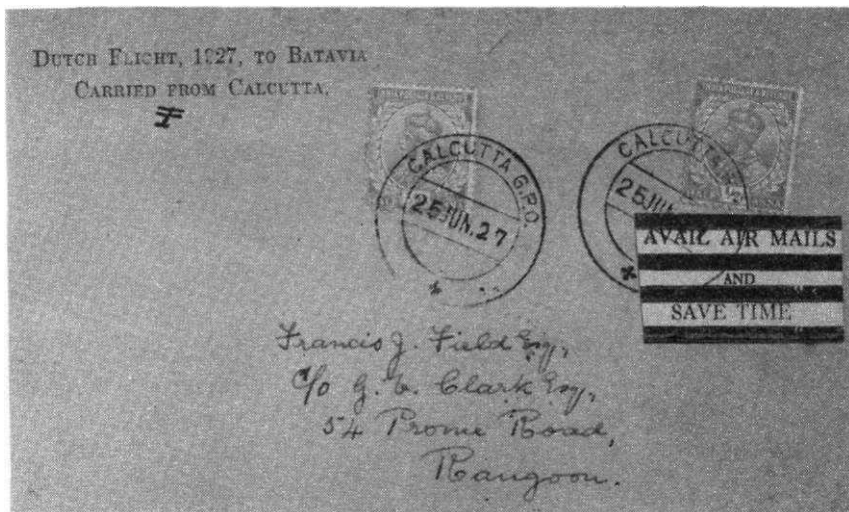

Eén van de 276 brieven. Er werden speciale stempels gebruikt met en zonder ster tussen de ringen.

In juni 1927 kwam de tweede vlucht tot stand. Het was wel een bijzondere want het vliegtuig was gehuurd door de Amerikaan Lear Black. Deze man - die miljonair was - wilde reizen op tijdstippen, die hij verkoos. Daar de dienstregelingen van de luchtvaartmaatschappijen nog beperkt waren en geld geen rol speelde, huurde hij doodleukeen vliegtuig met bemanning. Dat deed hij ook bij de K.L.M., toen hij Nederlands Indië wilde bezoeken.

Het was de eerste chartervlucht van de K.L.M. en we weten, dat. er sindsdien nog talloze van deze vluchten gemaakt zijn en nog steeds gemaakt worden.

In 13 dagen werd de vlucht volbracht. Officiëel postvervoer was er niet, maar niet-officiëel zijn er op enkele trajecten poststukken medegenomen.

Eén van de 48 bekende brieven van het traject Calcutta-Rangoon. Aankomststempel op de achterzijde: Rangoon 27 juni 1927.

De terugvlucht werd op 9 juli 1927 aangevangen en op 23 juli landde het vliegtuig te Amsterdam. Ook nu was er geen officieel postvervoer maar wel zijn er van verschillende trajecten poststukken bekend.

De volgende vlucht was die van de "Postduif" en het was de tweede maal, dat het "Comité Vliegtocht Nederland-Indië" een vlucht organiseerde. Gezagvoerder was le luitenant Koppen en 2e bestuurder was Frijs. Hoewel er weinig spectaculairs over de vlucht is te melden - behoudens wat motorstoring en enige pech bij het landen op de weke grasmat te Bagdad - is deze vlucht toch wel erg belangrijk, want met deze en voorgaande vluchten werd aangetoond, dat een regelmatige luchtverbinding tussen Nederland en Indië mogelijk was. Overigens verliepen de heen- en terugvlucht voorspoedig. Op 1 oktober 1927 steeg het vliegtuig te Amsterdam op om er op 28 oktober weer veilig te landen.

Op de heenvlucht werden 669 kaarten en 1423 brieven naar Batavia vervoerd. De afbeelding toont een kaart met het bijzonder stempel en het aankomststempel Weltevreden 10 oktober 1927.

De Derde Holland-Indië Vlucht.

Middag 16 Oct. '27 middags kwam over vijftien, tussen Luitenant Koppes en een Hindoestanische sliepboot op Tjibiten aan, weder een groote menigte aan met enthousiaste begroetingen, welk op ons tijds niet meer: 1. Wachter's gubriterien, Generaal Lassoedra's geyver met den Heer van Zalings. Rechts achter de Heer Phasien; 2. De Koningen, die den Heeren uelbaar aangeboden werden. Gehel links de bron van „Het Indische Leven“; 3. Het spannend moment van de landing; 4. Greetje op de zinkende menigte; 5. Luitenant Koppes, de lachende tramplator; 6. Hij probeert ernstig te lachen; 7. Nogmaals Luitenant Koppes, thans omhungen met des „Indische Leven“-kranen.

Oude Aboona's van „Het Indische Leven“ sollen zich zwoecken herinneren dat Luitenant Koppes weder waren naar getelen naar Indië wille vliepen, van welke plan in No. 11 van onzen eerste Jaargang werd melding gemaakt, terwijl toen tevens een foto van Koppes en zijn Fakker-lustel gepubliceerd werd.

Het Indische Leven

265

De foto's in het weekblad "Het Indische Leven" van 15 oktober 1927 geven een beeld van de belangstelling in Indië voor deze vlucht.

De landing van de "Postduif" op Schiphol.

De afstempeling te Muntok, welke werd gebruikt voor 82 kaarten en 24 brieven.

Voor de retourpost werden drie bijzondere stempels gebruikt. De post werd afgestempeld te Batavia, Palembang en Muntok.

A. Bosman

H. J. de Jager